

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма - Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фінансове право України
Викладач (-і)	Петровська Ірина Ігорівна,
Контактний телефон викладача	+380342 596134
Е-mail викладача	iryna.petrovska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/ . Для навчання також використовуються Zoom.
Консультації	Згідно з графіком, розміщеним на сайті кафедри https://kkmtap.cnu.edu.ua/rozklad-zaniat/ . Можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, щодо стосується індивідуальних науково-дослідних завдань для додаткових балів.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення курсу «Фінансове право України» є однойменна галузь права та фінансового законодавства України, а також практика реалізації цих норм різноманітними суб'єктами. Фінансове право регулює широке коло суспільних відносин у сфері публічної фінансової діяльності, що мають грошовий характер, і безпосередньо пов'язані з формуванням, розподілом та використанням централізованих і децентралізованих фондів коштів для виконання функцій суб'єктів публічного права.</p> <p>Значення фінансів для забезпечення державної та самоврядної діяльності з надання суспільних послуг постійно зростає. Фінансова складова більшою чи меншою мірою міститься практично у всіх сферах життєдіяльності людини. За таких обставин, вміння орієнтуватися в сучасному фінансовому законодавстві, а також здатність до його аналізу та правильного застосування, є важливим завданням для сучасного юриста. Окрім цього, вивчення фінансового права дає можливість визначати слабкі та сильні сторони правового регулювання фінансових правовідносин в Україні на основі порівняльного аналізу з іншими країнами та міжнародними правовими економічними стандартами, та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення.</p> <p>Фінансове право поділяється на загальну й особливу частини. Загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і</p>	

методи публічної фінансової діяльності, правовий статус її суб'єктів, структуру та принципи функціонування фінансової системи, а також норми, які регулюють відносини фінансового контролю.

Особлива частина фінансового права включає умовно відокремлені групи правових норм, що регулюють однорідні фінансові відносини, об'єднані у самостійні інститути (зокрема, бюджетне право, бюджетний процес, податкове право, міжбюджетні відносини, бюджетно-кошторисне фінансування, державний кредит, державне страхування, грошовий обіг і розрахунки, валютне регулювання), податкове право.

Виходячи з цього, навчальна дисципліна складається із змістових модулів:

1. Загальна частина фінансового права.

2. Характеристика окремих підгалузей та інститутів фінансового права.

Основними джерелами фінансового права України є Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік, Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» та ряд інших законів і підзаконних нормативно-правових актів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право України» є оволодіння здобувачами освіти компетентностями, необхідними для розуміння природи правового регулювання публічної фінансової діяльності, змісту та значення мобілізації, розподілу, перерозподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів коштів держави та територіальних громад; закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань у сфері публічної фінансової діяльності; забезпечення фінансової дисципліни та фінансового правопорядку, притягнення до юридичної відповідальності за фінансові правопорушення.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право України» є набуття знань про основні категорії фінансового права, оволодіння вміннями та навичками аналізу норм фінансового права та фінансового законодавства України, їх тлумачення і застосування з метою вирішення практичних проблем, опрацювання нормативних актів України у сфері публічної фінансової діяльності, дослідження динаміки їх зміни та оновлення. Вивчення основ правового регулювання міжнародних фінансових відносин, зокрема в ЄС.

Методи навчання залежать від видів занять.

Для лекції: словесні, пояснювально-ілюстративні, практичні (аналіз практичних ситуацій).

Для практичних занять: словесні (бесіда, обговорення, дискусія, визначення понять, узагальнення та систематизація інформації), аналіз нормативних актів та практичних ситуацій, складів правопорушень, складання документів.

Для самостійної роботи: ознайомлення зі змістом навчальних та наукових матеріалів, їх конспектування, аналіз та тлумачення нормативних актів,

написання тез доповідей, проходження онлайн-курсів (підтверджених сертифікатами) тощо.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Програмні результати навчання :

Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Очна /денна форма навчання	
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	74

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	081 Право	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.
------	----------------

	Лекції	Практ. заняття	Сам. робота
Тема 1. Фінансове право як галузь права. Фінанси і публічна фінансова діяльність	2	2	7
Тема 2. Загальні правові засади надання фінансових послуг	2	-	7
Тема 3. Правове регулювання платіжних та інвестиційних відносин	-	-	8
Тема 4. Правове регулювання страхування та кредитування	-	-	7
Тема 5. Правові основи валютного регулювання	-	-	7
Тема 6. Правові основи фінансового контролю	-	2	7
Тема 7. Загальні засади бюджетного права та процесу	2	-	8
Тема 8. Стадії бюджетного процесу	-	-	7
Тема 9. Доходи та видатки бюджету. Податкове право	2	-	8
Тема 10. Відповідальність за порушення фінансового законодавства	2	2	8
Разом	10	6	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання по 1 письмовій самостійній роботі і кожному семестрі вивчення навчальної дисципліни (пп. 2.5.4 МРПОУ). Завдання для самостійної роботи розробляються керівниками навчальних дисциплін, затверджуються на засіданні відповідної кафедри, включаються до методичних вказівок. Студенти виконують відповідні завдання у		

	<p>міжсесійний період, при цьому маючи можливість консультуватися з викладачем в години проведення індивідуальних занять, і здають їх на відповідні кафедри за 10 днів до початку екзаменаційно-залікової сесії (пп. 3.3.1 МРПОУ).</p> <p>Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 25 (пп. 3.3.2 МРПОУ)..</p>
Практичні заняття	<p>Оцінюються за 4-рівневою шкалою (від 2 до 5). Середнє арифметичне оцінок множимо на коефіцієнт 5 (максимум 25 балів). Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminariv-materialy-zaochna/, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 25 (пп. 2.5.3 МРПОУ).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Обов'язковою є наявність домашньої контрольної роботи, без неї здобувач освіти не допускається до екзамену. Невиконання завдань для самостійної роботи в системі дистанційного навчання чи невчасна її здача на кафедру є підставою для недопуску здобувача до здачі екзамену</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен (1 курс), екзамен (2 курс). Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.3.4 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів), балу за виконану письмову самостійну роботу (максимально 25 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.5.1-2.5.2 МРПОУ).</p> <p>Підсумковий бал становить максимального 100 балів.</p> <p>Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Здобувачі освіти виконують різні види письмових робіт (самостійні роботи з описом практичних ситуацій, есе, схематичні завдання з відображенням зв'язків між явищами правової дійсності та правими категоріями; модульні контрольної роботи, ведення термінологічного словника, письмові експрес-опитування на практичних заняттях тощо, а також додаткові індивідуальні завдання (за вибором здобувачів).

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатського

національного університету імені Василя Стефаника
<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають лекції і практичні заняття. Студент при відпрацюванні пропущених занять має можливість отримати бали за практичні заняття.

Неформальна освіта:

Програми неформальної освіти здебільшого не передбачають присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але можуть завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Для неформальної освіти здобувачам можна використовувати освітні платформи як на базі університету <https://law.pnu.edu.ua/korysni-posylannia/>, так і інших навчальних закладів.

Самоосвіта здобувачів з навчальної дисципліни є важливою для засвоєння матеріалу та набуття відповідних компетентностей. Здобувач освіти може отримати додаткові бали (як контроль самостійної роботи) за опрацювання навчальних курсів на Інтернет-платформах самоосвіти за тематикою навчальної дисципліни при пред'явленні відповідного сертифікату та інших форм самопідготовки і підвищення кваліфікації.

8. Рекомендована література

1. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.
2. Бортник Н.П., Єсімов С.С. Контрольні правовідносини у системі фінансових правовідносин. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2024. Серія ПРАВО. Випуск 82: частина 2. С.115-120. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.17>
3. Петровська І.І. Податковий контроль серед контрольних правовідносин. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2023. Вип.63. С. 52-62. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7271/7519>
4. Биков Я., Шульга Т. Податкове право та оподаткування. *UNIVERSUM*, (4), 2024. С. 47-53.
5. Кузьмин А.Р. Договори між Україною та міжнародними фінансовими організаціями, як джерело фінансового права України. *International Scientific Journal «Internauka» Series: «Juridical Sciences»*. №01/2024. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-1>
6. Іванський А.Й. Фінансове право : підручник. Міжн.гуманіт.унів. К.: Юрінком Інтер, 2022. 484с.
7. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 392 с.
8. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ. ННЮІ ПНУ. 2017. 149с.
9. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу [Текст] : навч. посіб.

Київ : Знання, 2011. 639 с.

10. Іванський А. Й. Новації фінансово-правової відповідальності в аспекті валютного законодавства. Право і суспільство. №1, 2023. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.31>

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

Петровська І.І. Фінансове право України: методичні вказівки для практичних занять здобувачів освіти заочної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. <https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminariv-materialy-zaochna/>

Петровська І.І. Фінансове право України: методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти заочної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. <https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-samostijnoi-materialy-zaochna/>

Викладач

Ірина ПЕТРОВСЬКА